

POLITYKA OCHRONY DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 5 W BYTOMIU

WSTĘP

Podstawową zasadą wszystkich działań podejmowanych przez cały personel Szkoły (pracowników, współpracowników, stażystów, praktykantów) jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec dzieci przemocy w jakiegokolwiek formie. Standardy ochrony dzieci obowiązują wszystkich pracowników szkoły oraz osoby współpracujące ze szkołą i zawierają wytyczne dotyczące postępowania w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa i dobra dzieci.

Standardy ochrony dzieci obejmują:

1) politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem, która określa:

- a) zasady bezpiecznej rekrutacji personelu do pracy w Szkole,
- b) zasady bezpiecznych relacji personel – dziecko i dziecko - dziecko,
- c) zasady rozpoznawania i reagowania na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci,
- d) zasady ochrony danych osobowych i wizerunku dziecka,
- e) zasady bezpiecznego korzystania z internetu i mediów elektronicznych.

2) personel - obszar, który określa:

- a) zasady rekrutacji personelu pracującego z dziećmi i młodzieżą w Szkole, w tym obowiązek uzyskiwania danych z Rejestru Sprawców Przepisów na Tle Seksualnym o każdym członku personelu oraz, gdy jest to dozwolone przepisami obowiązującego prawa, informacji z Krajowego Rejestru Karnego, a kiedy prawo na to nie zezwala, uzyskiwania oświadczenia personelu dotyczącego niekaralności lub braku toczących się postępowań karnych lub dyscyplinarnych za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności oraz przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego (*Załącznik nr 1*),
- b) zasady bezpiecznych relacji personelu Szkoły z dziećmi wskazujące, jakie zachowania na terenie Szkoły są niedozwolone, a jakie pożądane w kontakcie z uczniem,
- c) zasady zapewniania pracownikom podstawowej wiedzy na temat ochrony dzieci przed krzywdzeniem oraz udzielania pomocy dzieciom i młodzieży w sytuacjach zagrożenia, w zakresie:
  - rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci i młodzieży,
  - procedur interwencji w przypadku podejrzeń krzywdzenia,
  - odpowiedzialności prawnej pracowników Szkoły, zobowiązanych do podejmowania interwencji,
- d) zasady przygotowania personelu Szkoły (pracującego z uczniami i ich rodzicami/opiekunami) do edukowania:
  - dzieci i młodzieży na temat ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem,
  - rodziców/opiekunów uczniów na temat wychowania dzieci i młodzieży bez przemocy oraz chronienia ich przed przemocą i wykorzystywaniem,
- e) zasady dysponowania materiałami edukacyjnymi dla dzieci i młodzieży, dla rodziców oraz aktywnego ich wykorzystania,

3) procedury określają działania, jakie należy podjąć w sytuacji krzywdzenia dziecka lub zagrożenia jego bezpieczeństwa ze strony personelu Szkoły, członków rodziny oraz rówieśników:

- a) zasady dysponowania przez Szkołę danymi kontaktowymi lokalnych instytucji i organizacji, które zajmują się interwencją i pomocą w sytuacjach krzywdzenia dzieci i młodzieży (Policja, Sąd Rejonowy, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, placówki ochrony zdrowia), oraz zapewnienia do nich dostępu wszystkim pracownikom,
- b) zasady eksponowania informacji dla dzieci i młodzieży na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numerów bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży,

4) monitoring - obszar, który określa:

- a) zasady weryfikacji przyjętych standardów ochrony dzieci przed krzywdzeniem przynajmniej raz w roku, ze szczególnym uwzględnieniem analizy sytuacji związanych z wystąpieniem zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży,
- b) zasady organizowania przez Szkołę konsultacji z uczniami i ich rodzicami/opiekunami.

Rozdział I

OBJAŚNIENIE TERMINÓW

§1

1. Polityka – dokument regulujący kwestie ochrony dzieci przed krzywdzeniem w Szkole Podstawowej nr 5 w Bytomiu.
2. Dzieckiem jest każda osoba do ukończenia 18 roku życia.
3. Personel – każdy pracownik Szkoły, bez względu na formę zatrudnienia, który z racji pełnionych funkcji lub zadań ma (nawet potencjalny) kontakt z dziećmi i młodzieżą.
4. Osoby współpracujące ze Szkołą – osoby, instytucje i organizacje w tym placówka pełniąca opiekę pielęgniarską nad uczniami Szkoły.
5. Dyrekcja – osoba, organ lub podmiot, który w strukturze danej Szkoły jest uprawniony do podejmowania decyzji.
6. Instytucja – każda instytucja świadcząca usługi dzieciom i młodzieży, działająca na rzecz dzieci/uczniów.
7. Opiekunem dziecka jest osoba uprawniona do jego reprezentacji, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy.
8. Zgoda rodzica dziecka oznacza zgodę co najmniej jednego z jego rodziców. W przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez Sąd Rejonowy (wydział rodzinny i nieletnich).
9. Przez krzywdzenie dziecka należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na jego szkodę przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika Szkoły, lub zagrożenie dziecka, w tym jego zaniedbywanie.
10. Osoba odpowiedzialna za internet to wyznaczony przez dyrektora Szkoły pracownik, sprawujący nadzór nad korzystaniem z internetu przez uczniów na terenie Szkoły oraz nad bezpieczeństwem uczniów w internecie.
11. Osoba odpowiedzialna za *Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem* to wyznaczony przez dyrektora Szkoły pracownik sprawujący nadzór nad realizacją *Polityki* w Szkole.
12. Zespół interwencyjny - to grupa ludzi zajmująca się rozwiązaniem problemu związanego z sytuacją krzywdzenia dziecka. Skład osób uczestniczących w pracy danego zespołu uzależniony jest w szczególności od rodzaju problemu.
13. Dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.

Rozdział II

ROZPOZNAWANIE I REAGOWANIE NA CZYNNIKI RYZYKA KRZYWDZENIA

§2

1. Wszyscy pracownicy Szkoły zostają zapoznani z *Polityką ochrony dzieci przed krzywdzeniem* czego potwierdzeniem jest własnoręczny podpis oświadczenia stanowiącego *Załącznik nr 2* niniejszej *Polityki*.
2. Rekrutacja pracowników placówki odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji w Szkole. Zasady stanowią *Załącznik nr 3* niniejszego dokumentu.
3. Pracownicy Szkoły w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i objawy krzywdzenia dzieci. Przykładowe symptomy, które mogą świadczyć, że dziecko jest

ofiarą przemocy, zostały zawarte w Załączniku nr 4 Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem w Szkole Podstawowej nr 5 w Bytomiu.

4. Każdy pracownik Szkoły, który zauważy lub podejrzewa, że uczeń jest krzywdzony zobowiązany jest zareagować, a w sytuacji koniecznej udzielić pierwszej pomocy.
5. Wszyscy pracownicy Szkoły i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu ucznia lub inne informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
6. Pracownicy zobowiązani są do troski o bezpieczeństwo dzieci zgodnie ze swoimi kompetencjami, obowiązującym prawem oraz przepisami wewnętrznymi Szkoły.
7. Pracownicy zobowiązani są do przestrzegania na co dzień zasad bezpiecznych relacji personel – dziecko oraz zobowiązani są do zwracania szczególnej uwagi na relacje dziecko – dziecko. Niniejsze zasady stanowią Załącznik nr 5 Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem w Szkole Podstawowej nr 5 w Bytomiu.

Rozdział III

ZASADY REAGOWANIA W PRZYPADKU KRZYWDZENIA DZIECKA

§3

W przypadku podjęcia przez pracownika Szkoły podejrzania, że uczeń jest krzywdzony, pracownik ma obowiązek niezwłocznego poinformowania o tym dyrektora bądź pedagoga oraz sporządzenia notatki służbowej.

§4

1. W przypadku podejrzania przez pracownika placówki lub otrzymania przez niego informacji, że dziecko jest krzywdzone w rodzinie, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i zgłoszenia sprawy wychowawcy klasy, pedagogowi lub dyrektorowi placówki.
2. Zgłoszona sprawa poddana jest wyjaśnieniu przez wychowawcę klasy i pedagoga szkolnego.
3. Wychowawca klasy i pedagog podejmują następujące działania:
  - a) przeprowadzają rozmowę z pokrzywdzonym dzieckiem,
  - b) przeprowadzają rozmowę z innymi osobami, które pomogą w ocenie sytuacji,
  - c) przeprowadzają rozmowę z opiekunami pokrzywdzonego dziecka,
  - d) opracowują plan pomocy dziecku.
4. Wszystkie działania przewidziane w planie pomocy mają na celu zapewnienie dziecku bezpieczeństwa i wsparcia.
5. Ww. plan jest przedstawiony przez pedagoga w obecności wychowawcy klasy opiekunom dziecka z prośbą o współpracę przy jego realizacji.
6. Wychowawca klasy monitoruje przebieg realizacji planu i jego skutki względem dziecka.
7. W przypadku, gdy działania nie przyniosą oczekiwanych rezultatów, dyrektor Szkoły wraz z pedagogiem podejmują decyzję o złożeniu wniosku o wgląd w sytuację rodzinną dziecka w Sądzie Rejonowym (wydziale rodzinnym i nieletnich) oraz zgłoszeniu sprawy na Policję lub do Prokuratury.
8. Opiekunowie dziecka informowani są przez pedagoga w obecności wychowawcy o obowiązku zgłoszenia przez Szkołę podejrzania krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (Policja lub Prokuratura i Sąd) lub/i dostarczeniu formularza „Niebieska Karta- A” do Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Bytomiu.
9. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji wskazanych wyżej instytucji.

§ 5

1. Każdy pracownik placówki, który dowiaduje się o fakcie przemocy rówieśniczej, ma obowiązek zgłosić sprawę do wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego lub dyrektora szkoły.

2. Wychowawca wraz z pedagogiem przeprowadzają rozmowę wyjaśniającą osobno z dzieckiem poszkodowanym, sprawcą oraz z ich opiekunami.
3. Po przeprowadzeniu rozmów wychowawca i pedagog przygotowują plan działania, uwzględniający zarówno plan pomocy dziecku będącemu ofiarą, jak i środki zaradcze względem dziecka będącego sprawcą. Z ww. sytuacji i podjętych działań wychowawca klasy sporządza notatkę.
4. Jeśli wdrożone kroki przyniosą oczekiwane efekty procedura interwencji może się zakończyć.
5. W przypadkach bardziej skomplikowanych (znęcania się fizycznego i psychicznego o dużym nasileniu) dyrektor powołuje zespół interwencyjny.
6. Zespół interwencyjny dokonuje analizy sytuacji i sporządza plan działania, uwzględniający zarówno plan pomocy dziecku będącemu ofiarą, jak i środki zaradcze względem dziecka będącego sprawcą. Z ww. sytuacji i podjętych działań wychowawca klasy sporządza notatkę służbową.
7. Ww. plan pomocy dziecku i środki zaradcze są przedstawione przez pedagoga w obecności wychowawcy klasy opiekunom dzieci z prośbą o współpracę przy ich realizacji.
8. Wychowawca klasy monitoruje przebieg realizacji planu i jego skutki względem dzieci.
9. Jeśli zastosowanie zaproponowanych kroków nie przynosi oczekiwanych efektów dyrektor Szkoły składa wnioski o wgląd w sytuację rodzinną dziecka będącego sprawcą do Sądu Rejonowego (wydziału rodzinnego i nieletnich) o czym pedagog informuje opiekunów ucznia.
10. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanej w punkcie poprzedzającym.

§ 6

1. W przypadku podejrzenia negatywnego zachowania pracownika placówki popełnionego na szkodę dziecka, pracownik, który zauważył ten fakt ma obowiązek sporządzenia notatki i przekazania jej pedagogowi szkolnemu lub dyrektorowi Szkoły.
2. Pedagog sporządza opis sytuacji na podstawie rozmów z krzywdzonym dzieckiem, opiekunami dziecka, wychowawcą i nauczycielami oraz ustala plan pomocy dziecku.
3. Pracownikowi, który dopuścił się krzywdzenia dziecka dyrektor przedstawia konsekwencje nieodpowiedniego zachowania i ustala kontrakt zawierający działania eliminujące ww. zachowania.
4. Dyrektor Szkoły informuje opiekunów dziecka o zaistniałej sytuacji i podjętych działaniach.
5. W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia dziecka zgłosili opiekunowie konieczne jest powołanie zespołu interwencyjnego, w skład którego wchodzi dyrektor, wychowawca i pedagog szkolny. Zespół zaprasza opiekunów w celu omówienia zgłoszonego podejrzenia krzywdzenia dziecka. Następnie ustala plan pomocy dziecku, który przedstawia opiekunom z prośbą o współpracę przy jego realizacji. Z przebiegu spotkania sporządza się notatkę służbową.
6. W przypadku potwierdzenia podejrzenia, że pracownik dopuścił się przestępstwa na szkodę dziecka (przemoc fizyczna, wykorzystywanie seksualne, znęcanie), dyrektor placówki informuje opiekunów dziecka oraz pracownika o obowiązku złożenia zawiadomienia o powyższym na Policję lub do Prokuratury.
7. Dyrektor Szkoły składa zawiadomienie na Policję lub do Prokuratury.
8. Krzywdzone dziecko zostaje objęte planem pomocy zapewniającym mu bezpieczeństwo i wsparcie.
9. Pedagog szkolny czuwa nad wdrożeniem zaplanowanych działań i monitoruje sytuację, sprawdzając czy działania przyniosły efekty.

§ 7

Z przebiegu interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi *Załącznik nr 6* do niniejszej *Polityki*. Kartę tę załącza się do dokumentacji ucznia w Szkole.

Rozdział IV
ZASADY OCHRONY WIZERUNKU UCZNIA I DANYCH OSOBOWYCH DZIECI

§8

1. Szkoła, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka, zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Wytyczne dotyczące zasad ochrony wizerunku ucznia i danych osobowych stanowią *Załącznik nr 7* niniejszego dokumentu.

§9

1. Pracownikowi Szkoły nie wolno umożliwić przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku ucznia (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu ucznia) na jej terenie bez pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego dziecka.
2. W celu uzyskania zgody, o której mowa w punkcie 1, pracownik Szkoły może skontaktować się z opiekunem ucznia, by uzyskać zgodę na nieodpłatne wykorzystanie zarejestrowanego wizerunku ucznia i określić, w jakim kontekście będzie wykorzystywany, np. że umieszczony zostanie na platformie YouTube w celach promocyjnych lub na stronie internetowej Szkoły (niniejsza zgoda obejmuje wszelkie formy publikacji, w szczególności plakaty reklamowe, ulotki, drukowane materiały promocyjne, reklamę w gazetach i czasopismach oraz w internecie itp.) lub ustalić procedurę uzyskania zgody. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do rodzica/opiekuna ucznia bez wiedzy i zgody tego opiekuna.

§10

1. Upublicznienie przez pracownika Szkoły wizerunku ucznia utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego ucznia.
2. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodzica lub opiekuna prawnego na utrwalanie wizerunku ucznia nie jest wymagana.

Rozdział V
ZASADY BEZPIECZNEGO KORZYSTANIA Z INTERNETU

§11

Infrastruktura sieciowa Szkoły umożliwia dostęp do internetu zarówno pracownikom, jak i uczniom w czasie zajęć i poza nimi.

§12

1. Szkoła, zapewniając uczniom dostęp do internetu, podejmuje działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, w szczególności instaluje i aktualizuje oprogramowanie zabezpieczające. Zasady bezpiecznego korzystania z internetu i mediów elektronicznych stanowią *Załącznik nr 8 Polityki*.
2. Na terenie Szkoły dostęp ucznia do internetu możliwy jest:
  - a) pod nadzorem pracownika Szkoły na zajęciach komputerowych,
  - b) bez nadzoru nauczyciela - na przeznaczonych do tego komputerach, znajdujących się na terenie Szkoły (biblioteka szkolna).
3. W przypadku gdy dostęp do internetu w Szkole realizowany jest pod nadzorem pracownika Szkoły, pracownik zobowiązany jest informować uczniów o zasadach bezpiecznego korzystania

z internetu oraz czuwać nad ich bezpieczeństwem podczas korzystania z internetu w czasie zajęć.

4. Osoba odpowiedzialna za dostęp do internetu w Szkole przeprowadza z uczniami cykliczne szkolenia dotyczące bezpiecznego korzystania z internetu.

§ 13.

1. Osoba odpowiedzialna za dostęp do internetu w Szkole w porozumieniu z dyrektorem Szkoły zabezpiecza sieć przed niebezpiecznymi treściami, poprzez instalację i aktualizację odpowiedniego, nowoczesnego oprogramowania.
2. Wyznaczony pracownik Szkoły przynajmniej raz w miesiącu sprawdza, czy na komputerach ze swobodnym dostępem, podłączonych do internetu, nie znalazły się niebezpieczne treści. W przypadku ich znalezienia podejmuje działania interwencyjne zgodnie z zaleceniami dyrekcji Szkoły.
3. Szkoła zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych dotyczących bezpiecznego korzystania z internetu przy komputerach, z których możliwy jest swobodny dostęp do sieci.

Rozdział VI

MONITORING STOSOWANIA POLITYKI OCHRONY DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM W SZKOLE

§ 14

1. Dyrektor Szkoły wyznacza pedagoga szkolnego i/lub pedagoga specjalnego jako osobę odpowiedzialną za realizację i propagowanie *Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem w Szkole Podstawowej nr 5 w Bytomiu*.
2. Osoba, o której mowa w punkcie 1, jest odpowiedzialna za monitorowanie realizacji założeń *Polityki*, za reagowanie na sygnały naruszenia standardów w niej zawartych, prowadzenie rejestru zgłoszeń oraz za proponowanie zmian w niniejszym dokumencie.
3. Osoba odpowiedzialna za realizację i propagowanie *Polityki* przeprowadza wśród pracowników Szkoły, raz na 12 miesięcy, ankietę monitorującą poziom realizacji *Polityki*. Wzór ankiety stanowi *Załącznik nr 9* do niniejszej *Polityki*. W ankiecie pracownicy mogą proponować zmiany oraz wskazywać naruszenia standardów w niej zawartych.
4. Na podstawie przeprowadzonej ankiety osoba odpowiedzialna za realizację i propagowanie *Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem* sporządza raport z monitoringu, przekazuje zmiany i ogłasza je pracownikom, uczniom i ich rodzicom/opiekunom.
5. Dyrektor Szkoły na podstawie otrzymanego raportu wprowadza do *Polityki* niezbędne zmiany i ogłasza je pracownikom, uczniom i ich rodzicom/opiekunom.

Rozdział VII

Przepisy końcowe

§ 15

1. Niniejsza *Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem w Szkole Podstawowej nr 5 w Bytomiu* wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników Szkoły, uczniów i ich rodziców/opiekunów, w szczególności poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń lub w innym widocznym miejscu w siedzibie Szkoły i/lub poprzez przesłanie tekstu *Polityki* pracownikom i rodzicom/opiekunom uczniów drogą elektroniczną i/lub poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Szkoły oraz wywieszenie w wersji skróconej - przeznaczonej dla uczniów.